

References

1. Василик О.Д. Теорія фінансів : підручник / О.Д. Василик. – К. : Вид-во НІОС. – 2001. – 416 с.
2. Василик О.Д. Державні фінанси України : навч. посібн. / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. – К. : Вид-во "Вища шк.", 2007. – 383 с.
3. Базилевич В.Д. Державні фінанси : навч. посібн. / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик; за заг. ред. В.Д. Базилевича. – К. : Вид-во "Атика", 2007. – 368 с.
4. Юхименко П.І. Теорія фінансів : підручник / за ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія; П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л. Лазебник. – К. : Вид-во ЦУЛ, 2010. – 576 с.
5. Толуб'як В. Удосконалення механізму формування фінансових ресурсів системи пенсійного забезпечення України / В. Толуб'як // Вісник національної Академії державного управління при Президенті України : наук. журнал. – К. : Вид-во УАДУ. – 2011. – Вип. 2. – С. 127-135.
6. Заюкова М.С. Проблеми формування надходжень до місцевих бюджетів / М.С. Заюкова, Т.І. Четверик. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.rusnauka.com/24_NNP_2013/Economics/3_144092.doc.htm.
7. Лінтур І.В. Напрями оптимізації формування доходів місцевих бюджетів / І.В. Лінтур, К.Ю. Байса, Ю.М. Гомонай // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – Сер.: Економіка. – Мукачєво : Вид-во МДУ. – 2014. – Вип. 2(2). – С. 125-129.
8. Кириленко О.П. Місцеві фінанси : підручник / за ред. О.П. Кириленко. – К. : Вид-во "Знання", 2006. – 677 с.
9. Гапонюк М.А. Місцеві фінанси : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.] / М.А. Гапонюк, В.П. Яцота, А.Є. Буряченко, А.А. Славкова. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 184 с.
10. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств / за ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – Вид. 6-те, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2006. – 552 с.
11. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібн. / В.М. Опарін. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2005. – 240 с.
12. Зятковська Л.І. Методологічні засади фінансового забезпечення підприємств / Л.І. Зятковська // Фінанси України : журнал. – 2007. – № 6. – С. 148-155.
13. Фінанси: курс для фінансистів : навч. посібн. / за ред. В.І. Оспіщева. – К. : Вид-во "Знання", 2008. – 567 с. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://westudents.com.ua/glavu/102704-113-fnansov-resursi-pdprimstv.html>.
14. Романенко О.Р. Фінанси : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.]. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.] / О.Р. Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зязюн, А.А. Славкова. – К. : Вид-во КНЕУ, 2003. – 387 с.
15. Леось О. Механізм формування фінансових ресурсів підприємств / О.Ю. Леось, І.С. Коваль // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : Вид-во ДРІДУ НАДУ. – 2013. – Вип. 1 (16). – С. 119-126.
16. Закалюжна Л.Ю. Економічне значення сутності фінансових ресурсів підприємства в ринковій економіці / Л.Ю. Закалюжна. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://intkonf.org/zakaluzhna-lyu-ekonomichne-znachennya-sutnosti-finansovih-resursiv-pidpriemstva-v-rinkoviy-ekonomitsi/>.

Трофименко М.Ю., Романчук З.З. Теоретична концептуалізація поняття "фінансові ресурси"

Розкрито економічний зміст фінансових ресурсів, що перебувають у загальнодержавному та місцевому підпорядкуванні, структуровано можливі джерела їх формування. Досліджено сутність фінансових ресурсів підприємств комунальної форми власності, особливості їх нагромадження та потенціал використання. Розглянуто підходи до розуміння значення фінансових ресурсів підприємств, згруповано можливі джерела їх акумулювання, систематичні та несистематичні чинники їх формування. Виведено комплексне визначення поняття фінансових ресурсів як економічної категорії на основі систематизації підходів до його тлумачення на мікро- та макрорівнях.

Ключові слова: фінансові ресурси, грошові фонди, бюджет, економічні відносини, підприємства комунальної форми власності.

Трофименко М.Ю., Романчук З.З. Теоретическая концептуализация понятия "финансовые ресурсы"

Раскрыто экономическое содержание финансовых ресурсов, находящихся в общегосударственном и местном подчинении, структурированы возможные источники их формирования. Исследована сущность финансовых ресурсов предприятий коммунальной формы собственности, особенности их аккумулирования и потенциал использования. Рассмотрены подходы к пониманию значения финансовых ресурсов предприятий, сгруппированы возможные источники их накопления, а также систематические и несистематические факторы их формирования. Выведено комплексное определение понятия финансовых ресурсов как экономической категории в результате систематизации подходов к его толкованию на микро- и макроуровнях.

Ключевые слова: финансовые ресурсы, денежные фонды, бюджет, экономические отношения, предприятия коммунальной формы собственности.

УДК 330.338

Аспір. В.С. Чаус⁶ – Львівський НУ ім. Івана Франка

РЕГУЛЯЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО ТЕРОРИЗМУ ПРОТИ УКРАЇНИ

Проаналізовано сучасну модель державного регулювання національної економіки та визначено її особливості в нинішніх екстремальних умовах. Запропоновано шляхи і заходи формування принципово нової моделі економічної політики, яка забезпечить високі та стабільні темпи економічного розвитку держави. Проаналізовано досвід регулювання економіки зарубіжних країн, який передбачає вдале раціональне поєднання високого рівня державного втручання із тактикою дерегулювання. Обґрунтовано заходи регуляції національної економіки, спрямовані на стабілізацію ситуації, забезпечення військової та економічної безпеки держави в умовах російської агресії.

Ключові слова: регуляція економіки, економічна диктатура, дерегулювання, макроекономічна стабілізація, економічна безпека, агресія, тероризм.

Вступ. У нинішніх екстремальних умовах українська влада покликана, насамперед, надійно захищати країну, її здобутки від посягань інших держав чи будь-яких непередбачених обставин. Паралельно потрібно ретельніше очистити історію українців і Української держави від окупаційної ворожої брехні, фальшувань та дезінформації.

Разом з тим потрібно розбудовувати в Україні власну виробничу інфраструктуру, здатну максимально повно забезпечувати своїх громадян екологічно чистими продуктами харчування, промисловими товарами, послугами, обладнанням, технікою та іншою продукцією власного виробництва, яка б виготовлялась в Україні за найновішими світовими технологіями [1]. Мінімум імпорту і максимум експорту та повна зайнятість працездатного населення.

Головні завдання держави мають впливати із потреб та інтересів конкретної людини, сім'ї, родини, місцевої громади, нації, соціальної групи, народу. Все це потребує, передусім, забезпечення зовнішньої безпеки, досягнення внутрішньої стабільності та внутрішньої безпеки [2].

Цього можна досягти за допомогою рушійних сил розвитку держави чезре ефективного управління, що забезпечує гармонійне співвідношення обертів між усіма рушійними силами, які в сукупності становлять цілісну систему державного механізму. Цей механізм приводять в дію громадяни держави, які за-

⁶ Наук. керівник: проф. І.Р. Михасюк, д-р екон. наук

лежно від рівня своїх природних задатків, виховання та освіти здатні стати добросовісними громадянами, патріотами, героями, інтелігенцією, елітою чи провідниками нації.

Основні результати дослідження. Регуляцію національної економіки здійснюють за допомогою планування, яке на основі найкращих світових досягнень науки і практики державного управління, ініціативи громадян і досконалої правової бази задає державі стратегію і тактику її розвитку. Регуляція під контролем народу виявляє першопричини відхилення, оперативно усуває недоліки за рахунок тих, хто їх спричинив, і підкорює систему в режим оптимального функціонування національної економіки.

Проте, і тим паче в екстремальних умовах, коли Україна перебуває у стані неоголошеної війни із північним сусідом – Росією на кордонах біля 2000 км, весь народ має на рівні місцевих громад і держави брати безпосередню участь в організації своєї безпеки, формувати оптимальну стратегію і тактику свого розвитку та найраціональніші механізми господарювання з визначення досягнення конкретних кінцевих результатів.

Президент, Парламент та Уряд мають бути під постійним контролем. Йдеться про контроль народу за ефективністю роботи всіх урядовців та громадян України. В умовах війни функція контролю має своєчасно виявляти виникнення небажаних руйнівних проблем, відхилень і збоїв у роботі системи, їх своєчасно усувати і не допускати. Йдеться, насамперед, про організований тероризм з боку Росії на території України, тимчасову окупацію українського Криму, Донеччини.

Державне регулювання має забезпечити гнучкий, стійкий і надійний процес управління державою та отримувати в заплановані терміни якісні стратегічні та поточні практичні результати, швидко реагувати на всі зміни внутрішнього та зовнішнього середовища й досягати стану максимальної керованості. При цьому необхідно розумно організувати блок управління державою, який охоплює: технологію; методи досягнення цілей; мистецтво управління. Блок управління дає змогу оптимально ув'язувати в одне нерозривне ціле: людські, матеріальні та фінансові ресурси; природний, економічний і виробничий потенціал; потреби та інтереси громадян із можливостями держави в умовах війни.

Підтримувати всі ці надскладні процеси у стані динамічної рівноваги, гармонійно поєднуючи владу всього народу з персональною відповідальністю кожного урядовця, потрібно на основі активного розвитку фундаментальної науки управління державою. В умовах війни Україні потрібно розробити доктрину побудови держави абсолютного народовладдя аж до економічної диктатури.

Потреба в економічній диктатурі (введення надзвичайного економічного стану) зумовлена надто тривалою і руйнівною кризою, яка охоплює всі сфери життя суспільства – економічну, соціальну та політичну і може призвести до соціальних потрясінь (вибуху), зміни політичного ладу і втрати незалежності. У перехідному періоді (змінному середовищі) вона дає змогу за порівняно короткий період вдосконалити структуру національного виробництва, що сприятиме його конкурентоспроможності, економічному зростанню. Адже економічні ме-

тоди державного регулювання та використання ринкових механізмів (шляхом банкрутства, перетікання капіталів тощо), спрямовані на зміну структури виробництва, дадуть результати тільки через тривалий період і супроводжуватимуться подальшим зниженням ВВП та зростанням безробіття [3].

Економічна диктатура за короткий час здатна подолати негативні явища та процеси в економічному житті держави, які виникли й усталились у період формування ринкових відносин: корупцію, ухилення від сплати податків, тінізацію та бартеризацію економіки, великі зловживання у сфері зовнішньоекономічних відносин на енергетичному ринку, у виробництві і реалізації підакцизних товарів (передусім лікєро-горілчаних та тютюнових). Адже внаслідок цього державний бюджет недоотримує колосальні суми, що гальмує вихід країни з економічної кризи та поглиблює соціальні проблеми. Окрім цього, у державі є можливість цілеспрямовано та ефективно використовувати обмежені ресурси (енергетичні, інвестиційні тощо), раціоналізувати зовнішньоекономічні зв'язки, прискоривши інтеграційні процеси із розвиненими державами та одночасно захищаючи інтереси національного виробника.

Унаслідок впровадження економічної диктатури може скластися враження відходу від ринкових реформ, що зумовить негативне ставлення до цього процесу представників приватного (особливо тіньового) бізнесу. Проте тільки жорстка економічна політика держави дасть змогу спрямувати діяльність усіх підприємницьких структур у правове поле з метою формування справжніх ринкових відносин в інтересах суспільства. Зазначимо, що в жодній розвиненій країні немає всюдозволеності. Є суворя відповідальність за зловживання, порушення законодавства, зокрема за неправдиву інформацію про прибутки юридичних і фізичних осіб [3].

Проте для впровадження економічної диктатури треба ухвалити чимало законів, які регулюватимуть усі сторони економічної діяльності в країні. Потрібно також об'єднати зусилля всіх гілок влади з метою вироблення та реалізації нової економічної політики, спрямованої на формування ринкової економіки та вихід держави з економічної кризи.

У перехідний до ринкових відносин період роль державного регулювання економічних процесів має бути значно вагомішою, ніж за умов розвиненої ринкової економіки. Чим ліпше працює ринок, а країна процвітає, тим менше потрібно державі втручатися в економіку, і навпаки, чим далі суспільство від економічної стабільності та розвитку, тим ширшим то масштабнішим має бути державне регулювання ринкових відносин.

Дерегулювання, тобто зменшення тиску держави на підприємство, спрощення процесу реєстрації підприємництва та ліцензування податкової системи є послабленням втручання держави на мікрорівні. Дерегулювання ж перехідної економіки на макрорівні, тобто відмова держави від управління важливими процесами, загрожує демократичним цінностям не менше, ніж тоталітаризм. Країни, що перебувають у змінному середовищі, тим паче у ворожому оточенні, як Україна сьогодні, не можуть йти шляхом країн Заходу, зокрема США, які затратили десятки років для того, щоб виробити правила ринку. Проте є й інші приклади. Зокрема, свого часу Шарль де Голль урятував післявоєнну розвалену

економіку Франції, запровадивши перший централізований п'ятирічний план для всіх форм власності. Цей план, як і наступні, було виконано, проте останні вже поступово ставали індикативними аж до сьогоднішнього саморегулювання. Досвід Франції, Чилі, моделі Сінгапура і Гонконгу ґрунтувалися на вдалому раціональному поєднанні високого рівня державного втручання із тактикою дерегулювання економіки. Цей досвід доцільно було перейняти й Україні на початку нашої незалежності, коли ще стартові можливості держави сприяли проведенню реформ та розвитку національного виробництва.

Спроба різкого переходу від тоталітаризму до ринку, ще й без відповідної законодавчої бази, призвела до того, що економіку держави почали прибирати до рук мафіозно-корумповані структури, спекулятивний бізнес, рекет, вливаючись у командні висоти в економіці і політиці. Користуючись благами глобалізації високоліквідну експортну продукцію у підприємств-виробників скуповують посередницькі комерційні структури, які займаються її вивезенням за межі країни, збагачуючись таким способом за рахунок держави. Усе це, а також вивезення капіталу за кордон, особливо капіталів т. зв. "сім'ї" Януковича (а це понад 100 млрд дол. США) [4] збільшило зовнішній борг, підірвало економічну безпеку держави.

Для макроекономічної стабілізації державну політику потрібно спрямовувати на забезпечення економічного зростання, підвищення спроможності продукції, стимулювання ефективності підприємств, створення вільного корпоративно-капіталістичного укладу економіки шляхом капіталізації легально отриманих доходів, повернення незаконно вивезених державних коштів, націоналізації майна колишніх чиновників-втікачів. Підприємства мають систематично отримувати дані централізованого, загальнодержавного маркетингу для орієнтації щодо наповненості ринку, попиту, держзамовлення. Щоб досягти високого рівня організації та дисципліни праці, доцільно ввести сучасну жорстку систему менеджменту на рівнях ієрархії управління макро- і мікроекономічними процесами незалежно від форм власності та господарювання.

Стосовно описаного постає питання про те, як забезпечити в умовах вітчизняної війни ефективне державне регулювання, зберегти відомчу і державну монополію, які гарантують економічну демократію, уникнувши бюрократизації, корумпованості державного апарату, деформацій і змін у чинному законодавстві у разі ухвалення рішень у регіонах, на мікрорівні. Як забезпечити свободу конкуренції, ініціативи і підприємництва, сильну мотивацію до праці, інвестицій та інновацій, не допустивши волюнтаризму, надмірного бюджетно-податкового пресу і зростання державної заборгованості [5].

Сьогодні головна роль належить військовій і економічній безпеці країни в умовах глобалізації, яка передбачає захищеність інтересів держави та інших суб'єктів господарювання. Саме вона тісно пов'язана з іншими складовими елементами економічної безпеки, від її рівня залежить інвестиційний клімат у державі. Побіжно, як би не розвивалось військове протистояння з Росією, Україні потрібно вибудувати східний кордон (стіну). А ситуація у цій країні – тоталітарна, яка прагне до експансії. У цій ситуації нам потрібні не просто нормальні у світовому розумінні кордони на сході і на півночі, протяжністю біля 2000 км, а кордон-стіна й членство в НАТО.

Разом з цим потрібно ліквідувати і повністю очистити територію України і душі українців від усіх політтехнологій, спрямованих на руйнацію свідомості, духовності, здоров'я і економіки України та її громадян, також нейтралізувати всі негативні впливи і схеми пограбування нашої країни іншими державами, відвоювати у Росії наш, тимчасово окупований Крим, очистити Донецький регіон від проросійських терористів, бандитів і російських регулярних військ. До того ж будь-які приватні фінансові структури (банки, страхові компанії, гральний бізнес, лотерея, лихварство, інші нетрудові доходи) мають бути на території України заборонені законом. А закони будуть давати найвищий ефект тоді, коли свобода людини в її правах і обов'язках буде повністю забезпечена державою.

Висновки. Визріває у світі надія, що будуть заборонені всі глобальні і місцеві способи збагачення за рахунок нетрудових доходів і благ за чужий рахунок. Це – приховані фінансово-економічні технології, різноманітні фінансові піраміди, лотереї, фондові біржі, інвестиційні компанії, офшорні зони, псевдовітова валюта – "долар", яка є грошовою одиницею приватної структури і яка є нічим іншим, як газетним папером підвищеної якості, за яку скуповуються по світу реальні матеріальні цінності та безліч інших витончено підступних шахрайських технологій одурманення людей. Проте, незалежно від нашого бажання, долар США ще довго виконуватиме роль світової валюти. Його не зможе замінити вільноконвертована валюта якоїсь іншої із розвинених країн, тим паче китайський юань, якому деякі економісти пророкують в цьому плані майбутнє. Юань зможе замінити долар США тоді, коли Китай стане Сполученими Штатами Америки.

Література

1. Камінський А.І. Інфраструктурне забезпечення державного управління розвитком регіональної інноваційної системи / А.І. Камінський // Державне управління: удосконалення та розвиток : зб. наук. праць. – 2012. – № 11. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=694>.
2. Козак Б. Програма переведення місцевих громад міст селищ і сіл України на повне самоврядування, а держави – на абсолютне народовладдя / Б. Козак. – Львів : Вид-во "Ліґа-Прес". – 2014. – 69 с.
3. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки : підручник / І.Р. Михасюк, А.Ф. Мельник, М.М. Крупка, З.М. Залого; за ред. І.Р. Михасюка. – Львів : Вид-во "Українські технології", 1999. – 640 с.
4. Дубровик А. Як повернути вкрадені в українців гроші? / А. Дубровик // Газета "День". – 2014. – № 81. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/yak-povernuti-vkradeni-v-ukrayinciv-grosi>.
5. Кордюк Н.І. Посилення енергетичної безпеки України / Н.І. Кордюк // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ : зб. наук. праць. – Сер.: Економічна. – Львів : Вид-во ЛДУВС. – 2013. – Вип. 1. – С. 71-77.

Чаус В.С. Регуляция национальной экономики в условиях российского терроризма против Украины

Проанализирована современная модель государственного регулирования национальной экономики и определены ее особенности в нынешних экстремальных условиях. Предложены пути и мероприятия формирования принципиально новой модели экономической политики, которая обеспечит высокие и стабильные темпы экономического развития государства. Проанализирован опыт регулирования экономики зарубежных стран,

который предусматривает удачное рациональное сочетание высокого уровня государственной вмешательства с тактикой дерегулирования. Обоснованы мероприятия регуляции национальной экономики, направленные на стабилизацию ситуации, обеспечение военной и экономической безопасности государства в условиях российской агрессии.

Ключевые слова: регуляция экономики, экономическая диктатура, дерегулирование, макроэкономическая стабилизация, экономическая безопасность, агрессия, терроризм.

Chaus V.S. Regulation of the National Economy under Russian Terrorism against Ukraine.

A modern model of state regulation of the national economy is analysed. Its characteristics in the current extreme conditions are defined. Some ways and measures for forming a new model of economic policy that will provide high and stable rates of economic development are suggested. The experience of adjusting economy of foreign countries, which provides a good combination of high-level rational state intervention tactics deregulation, is described. Some measures of national economic regulation aimed at stabilizing the situation of military and economic security in terms of Russian aggression are substantiated.

Keywords: regulation of economy, economic dictatorship, deregulation, macroeconomic stabilization, economic security, aggression, terrorism.

УДК 331.101.262

Доц. Л.В. Шитікова, канд. екон. наук –

Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя

РОЗВИТОК КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто підходи щодо розроблення ефективної системи управління людськими ресурсами з метою досягнення економічних та соціальних цілей підприємства. Проаналізовано сутність відносин зайнятості, процесу управління та їх взаємозв'язок з елементами системи управління. Доведено потребу побудови блок-схеми процесу формування системи управління. Розглянуто значимість та обґрунтовано потребу формування і постійного розвитку ефективного механізму управління трудовими ресурсами підприємств для подальшого підвищення продуктивності та результативності їх діяльності.

Ключові слова: система управління, трудові ресурси підприємства, ефективне управління, зайнятість, механізм управління, розвиток.

Постановка проблеми. Функціонування сучасних підприємств у складних динамічних соціально-економічних умовах потребує вирішення актуальної проблеми, пов'язаної з формуванням відповідної системи управління трудовими ресурсами з метою підвищення продуктивності організації. Це зумовлює потребу розроблення перспективних підходів і методів, факторів впливу, визначення вимог і критеріїв щодо управління трудовими ресурсами, які безпосередньо пов'язані з результатами діяльності підприємства, що особливо актуально в умовах мінливої економічної ситуації. Механізм сталого розвитку бізнесу сьогодні не може існувати безвідривно від здатності ефективно використовувати трудовий потенціал підприємства, необхідні формування і подальше використання наукового підходу до управління ним. Враховуючи відмінність людського капіталу від природних ресурсів, класичних людських ресурсів і звичайного капіталу, наголошуємо про постійне вдосконалення підходів, методів управлінської роботи, потреба постійних підвищених інвестицій в нього, у віддачі від інвестиційних вкладень і управлінських зусиль. Першочерговим зав-

данням стає формування, збереження і раціональне використання поточних і перспективних ресурсів з метою подолання наслідків економічної кризи. Зростання ролі людини, його творчості, інтелекту, ініціативи у підвищенні кадрового потенціалу країни, підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, вироблення антикризових заходів; пошук підходів до формування та вдосконалення ефективної системи управління зумовили актуальність досліджень.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на значні досягнення в теорії та практиці управління, існує низка проблем, які залишаються предметом дискусій та обговорень вчених-економістів і практиків. Питання, що пов'язані з розвитком концептуальних підходів до управління трудовими ресурсами, особливості формування та удосконалення управлінської сфери підприємства, викликають активний науковий інтерес у фахівців. Аналіз сучасних досліджень і публікацій дає змогу стверджувати, що обраній проблемі приділяють значну увагу вітчизняні і закордонні науковці: М. Амстронг, М.В. Єштокін, Є.П. Качан, А.Я. Кібанов, Н.Б. Кирич, Н.М. Корольова, І.І. Мазур, А.В. Мордовець, Н.Г. Ольдерогге, Н.В. Шандова, В.Д. Шапіро, Д.Г. Шушпанов та ін. Завдяки активному інтересу фахівців до розвитку концептуальних підходів в управлінні персоналом, системі управління людськими ресурсами ця проблема є широко дискутованою на цей час. Для сформованих концептуальних підходів в управлінні трудовими ресурсами існує безліч відмінностей, що стосується постановки цілей, методів, методологічної та практичної бази. Окремі детермінанти та закономірності управління людськими ресурсами все ще залишаються недостатньо дослідженими, а отже, потребують подальшого узагальнення та ідентифікації в сучасних умовах господарювання.

Мета роботи – визначення сучасних підходів у сфері управління працею; формування сутності, обґрунтування необхідності постійного розвитку й удосконалення системи та механізму управління трудовими ресурсами для підвищення продуктивності та результативності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Центральним питанням кожного підприємства є ефективне управління. Сьогодні в економіці України відбуваються кардинальні зміни, які потребують всебічного аналізу і подальшого розвитку управління підприємством, а особливо трудовими ресурсами. Сучасний стан підприємств потребує перегляду, оновлення, удосконалення підходів і методів щодо управління персоналом підприємства.

Як зазначає А.Я. Кібанов, концепція управління персоналом – це система теоретико-методологічних поглядів на розуміння і визначення сутності, змісту, цілей, завдань, критеріїв, принципів і методів управління персоналом, а також організаційно-практичних підходів до формування механізму її реалізації в конкретних умовах функціонування організації [1, с. 7-8].

Мета концепції управління людськими ресурсами – окреслення шляхів удосконалення використання трудових ресурсів, створення найбільш сприятливих умов для їх розвитку, залучення інвестицій, створення конкурентоспроможного продукту, нарощування обсягів реалізації виробленої продукції.

Управління зайнятістю на підприємстві полягає в цілеспрямованому регулюванні відносин між власниками та найманими працівниками, що забезпе-